Rapportage onderzoek alcohol en drugs

Door

[redacted]

Stageverslag
Integrale Veiligheidskunde
NHL Stenden Hogeschool

In opdracht van de gemeente Staphorst
Juni 2024

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2017 kreeg toenmalig burgemeester Segers van Staphorst een zakje cocaïne overhandigd van [redacted]. [redacted] vond dit zakje in een horecagelegenheid in de gemeente. De jongerenraad maakte zich ernstig zorgen over het drugsgebruik in de gemeente. De jongerenraad heeft een enquête afgelegd onder 774 jongeren (Kuiken, 2017). Uit de enquête blijkt dat ruim 15 procent van de jongeren af en toe drugs gebruikt. Eenzelfde aantal geeft aan dit af en toe te doen. Verder kwam er uit het onderzoek van de jongerenraad dat 80 procent van de jongeren alcohol drinkt waarvan 62 procent wekelijks.

Als reactie op dit incident heeft de gemeente Staphorst de GGD IJsselland de opdracht gegeven om een onderzoek uit te voeren naar het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in de leeftijdscategorie van 16 tot 25 jaar (Heinrich & Mullock Houwer, 2019). Er is een vragenlijst ingevuld door 371 jongeren. De conclusie van dit onderzoek was dat negenentwintig procent van de jongeren ooit wiet/hasj gebruikt heeft, waarvan een kleine groep het frequent gebruikt. Negentien procent heeft ooit harddrugs en/of lachgas gebruikt, waarvan de helft lachgas heeft gebruikt. Deze percentages zijn lager dan het landelijk beeld. De aanbeveling van GGD IJselland was ook om de emotionele lading van het onderwerp af te halen. GGD IJselland gaf verder mee dat het van belang is om het stigma rondom drugsgebruik te verminderen, vooral onder oudere inwoners die vaak angst en negatieve oordelen ervaren vanwege gebrek aan kennis. Het is cruciaal om een open houding te bevorderen waarbij inwoners bewust worden van de realiteit, signalen van drugsgebruik kunnen herkennen en weten hoe ze moeten handelen.

De gemeente heeft als speerpunt in 2024 om het drugsgebruik binnen de gemeente Staphorst te onderzoeken (Gemeente Staphorst, 2023). De gemeente krijgt vaak signalen binnen dat er drugs wordt gebruikt. Dit komt onder andere bij het sociaal domein binnen, maar ook de politie geeft aan dat ze dit in de gemeente zien. Om deze signalen te verifiëren, is de gemeente van plan om dit te onderzoeken via een rioolwateranalyse en het onderzoek dat ik zal uitvoeren tijdens mijn stage. Bovendien zal de gemeente in 2025 deelnemen aan een veiligheidsmonitor, georganiseerd door het ministerie van justitie en veiligheid, CBS en I&O Research.

1.2 Achtergrond

De gemeente Staphorst staat bekend als een van de jongste gemeentes in Nederland, waar één op de drie inwoners onder de 25 jaar is. Ondanks deze jeugdige demografie, blijkt de leeftijdscategorie van 16 tot 24 jaar een blinde vlek te zijn binnen het beleid van de gemeente. Deze jongeren zijn niet of onvoldoende in beeld gebracht, wat leidt tot onvolledigheid in het begrip ervan. Gezien de jeugdige samenstelling van de gemeente is het echter des te belangrijker om contact te leggen met deze doelgroep. De gemeente heeft een vraagstuk liggen op dit gebied, zoals aangegeven in het uitvoeringsplan van het integraal veiligheidsplan, waarin het bereiken van deze jongeren als een belangrijk actiepunt is opgenomen (Gemeente Staphorst, 2023).

Binnen de plattelandsgemeenschap spelen keten een significante rol. Het begrip 'keet' of 'hok' omvat verschillende constructies, variërend van (sta)caravans tot schuren, waar jongeren samenkomen voor sociale activiteiten. Er heerst een beeld dat jongeren al op jonge leeftijd beginnen met drinken en dit regelmatig voortzetten tijdens het weekend. Deze cultuur wordt vaak als 'normaal' beschouwd.

GGD IJsselland heeft in het onderzoek uit 2019 verschillende interviews gehouden met professionals uit Staphorst waarin hen werd gevraagd om Staphorst te omschrijven. Een aantal kenmerken kwamen relatief vaak naar voren.

1. De gemeente Staphorst is bekend om haar hechte gemeenschap, gekenmerkt door sterke familiebanden en een trotse gezamenlijke mentaliteit: "zo doen we dat in Staphorst." Inwoners zijn gewend om hard te werken, wat resulteert in over het algemeen financiële stabiliteit en lage werkloosheid. De sociale status is belangrijk en mensen streven ernaar om het goed voor elkaar te hebben (GGD IJselland, 2019).

2. Van oudsher is de gemeente Staphorst een vrij gesloten gemeenschap. In de eerste plaats gesloten doordat de gemeenschap vroeger erg op zichzelf stond en de invloeden van buitenaf beperkt waren. De laatste decennia is dit veranderd, mede door de komst van internet en social media, jongeren die meer buiten Staphorst naar school gaan en de komst van nieuwe inwoners met roots buiten Staphorst. Een tweede reden voor de geslotenheid is de sterke onderlinge communicatie, maar met grenzen. Sociale controle is merkbaar en hoewel dit soms positieve aspecten met zich meebrengt, heeft het ook zijn beperkingen.

3. Hoewel er een sterke sociale controle is, wordt niet alles openlijk besproken, wat zowel positieve als negatieve gevolgen heeft. Problemen worden soms binnenshuis gehouden, met een terughoudendheid om externe hulp in te roepen. Deze geslotenheid kan leiden tot een lage bereidheid om incidenten te melden, zelfs als het gaat om zaken zoals gevonden drugszakjes (GGD IJselland, 2019).

4. Binnen de gemeenschap van Staphorst heerst een cultuur van groepsdruk. Diverse instanties zoals kerken, scholen en sportverenigingen zijn kritisch naar elkaar toe. De inwoners zien dit als verschillende groepen die allemaal het beste voor hebben met de samenleving, maar soms nog niet in staat zijn om zich hier volledig voor in te zetten. Liever pakken ze problemen onderling aan wanneer ze het belang ervan inzien. Op zulke momenten bundelen ze hun krachten en behalen vaak grote successen, zoals bijvoorbeeld de effectieve coördinatie van stewards tijdens de viering van oud en nieuw (GGD IJselland, 2019).

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleiding 2
1.1 Aanleiding 2
1.2 Achtergrond 2
Hoofdstuk 2 Onderzoeksdoelstellingen 5
Hoofdstuk 3 Afbakening 6
Hoofdstuk 3 Hoofdvraag en deelvragen 7
Hoofdstuk 4 Onderzoeksopzet 8
Hoofdstuk 5 Theoretisch kader 10
5.1 Drank en drugs problematiek definitie 10
5.2 Groepsdruk 10
5.3 De gevolgen van drugsgebruik onder jongeren en adolescenten 11
5.4 Fysieke gevaren alcohol en drugs 12
Hoofdstuk 6 Hoe ziet het huidige alcohol en drugsgebruik onder de jongeren in Staphorst er nu uit. 13
6.1 Het drugsgebruik. 14
Hoofdstuk 6.2 Het alcoholgebruik van jongeren 17
Glazen per gelegenheid 17
Hoofdstuk 7 In hoeverre spelen culturele invloeden een rol bij het drank- en drugsgebruik onder jongvolwassenen. 19
Hoofdstuk 8 Welke sociale invloeden dragen bij aan het drank- en drugsgebruik van jongvolwassenen. 21
Hoofdstuk 8.1 Alcoholgebruik 21
Hoofdstuk 8.2 Drugsgebruik 22
Hoofdstuk 9 Heeft het drank en drugs gebruik invloed op de openbare orde en veiligheid. 23
Hoofdstuk 10 Conclusie 25
Hoofdstuk 11 Discussie 26
Hoofdstuk 12 Advies 27
Hoofdstuk 13 Bijlagen 29
13.1 Vragenlijst enquête 29
13.2 Interview vragen 30
13.2.1 Jongerenwerker kerk en oud directeur basisschool 30
13.2.2 Interview vragen het sociaal domein 31
13.2.3 Vragenlijst horeca/ bedrijven 32
13.3 Actorenanalyse 33
Hoofdstuk 14 Literatuurlijst 34

Hoofdstuk 2 Onderzoeksdoelstellingen

De gemeente voert momenteel een rioolwateronderzoek uit om concrete cijfers te verkrijgen over de eventuele aanwezigheid van drugs in het water. Het rioolwateronderzoek geeft geen specifieke leeftijdsgroepen weer, maar richt zich puur op de detectie van deze stoffen in het water.

De afdeling Openbare Orde en Veiligheid kwam met het idee om een gericht onderzoek uit te voeren naar het gebruik van alcohol en drugs binnen de leeftijdsgroep van 16 tot en met 24 jaar, dat parallel loopt aan het lopende rioolwateronderzoek. Hoewel het rioolwateronderzoek waardevolle data oplevert over de hoeveelheid drugs die in het water wordt aangetroffen, blijft het achter in het verstrekken van gedetailleerde informatie over de leeftijd van de gebruikers en de locaties waar het gebruik plaatsvindt.

Het hoofddoel van dit onderzoek is om dieper in te gaan op de gegevens die voortvloeien uit het rioolwateronderzoek. Vervolgens wordt een advies geformuleerd voor de gemeente met eventuele handvatten, wanneer er sprake blijkt te zijn van eventuele problemen door drugsgebruik. De focus ligt op de leeftijdscategorie van 16 tot en met 24 jaar, waarbij een breed scala aan informatie wordt verzamelt. Het onderzoek richt zich niet alleen op de soort en hoeveelheid drugs, maar juist op de context achter deze cijfers. Daarom richt het onderzoek zich op aspecten zoals wat, wanneer, waarom, hoe, en de invloed van cultuur.

Hoofdstuk 3 Afbakening

Dit verslag is een verkennend onderzoek naar het alcohol en drugs gebruik binnen de gemeente Staphorst onder de leeftijdscategorie 16 tot en met 24 jaar. Hoewel het onderwerp van alcohol en drugsgebruik erg breed is, concentreert dit onderzoek zich specifiek op het identificeren en in kaart brengen van mogelijke problemen met betrekking tot alcohol en drugsgebruik in de gemeente Staphorst. Het onderzoek gaat zich richten op de culturele en sociale aspecten die gepaard gaan met dit fenomeen. Hierbij wordt gekeken naar de algemene trends en patronen binnen de doelgroep, zonder diepgaand in te gaan op specifieke individuele factoren zoals opvoeding of persoonlijke ervaringen.

De analyse zal een globaal karakter hebben. Hoewel de culturele en sociale aspecten worden belicht, zal dit niet tot in de detail worden onderzocht. Ouders worden niet geïnterviewd omdat het onderzoek vanuit het perspectief van jongeren wordt bekeken. Wel worden professionals geïnterviewd om hun inzichten te verkrijgen. De focus ligt op het verkennen van de algemene situatie en het identificeren van mogelijke trends.

De verzamelde gegevens zullen worden vergeleken met de resultaten van het GGD IJsselland onderzoek uit 2019. Het GGD IJsselland onderzoek heeft een respondentenpercentage van 15% bereikt onder alle jongvolwassenen (16 tot en met 25 jaar). Dit onderzoek heeft ook een respondentenpercentage van 15%. Dit onderzoek is echter gefocust op de leeftijdsgroep van 16 tot en met 24 jaar. Doordat de percentages gelijk zijn is het mogelijk om eventuele trends of veranderingen in het drugsgebruik binnen de gemeente Staphorst te identificeren.

Er is bewust voor gekozen om de resultaten enkel te vergelijken met het GGD IJsselland onderzoek en niet met die van andere gemeenten. Dit komt doordat een vergelijking met andere gemeenten niet noodzakelijkerwijs een goed beeld van het drugsgebruik zou opleveren. De resultaten en vergelijkingen van andere gemeenten zouden op zichzelf weinig betekenis hebben. Door de resultaten te vergelijken met het GGD-onderzoek, kunnen we daarentegen mogelijke patronen, stijgingen of dalingen beter identificeren.

Hoofdstuk 3 Hoofdvraag en deelvragen

Het probleem wat hier beschreven is resulteert in de volgende hoofdvraag:

Hoofdvraag

In hoeverre is er sprake van drank- en drugsproblematiek onder jongvolwassenen van 16 tot en met 24 jaar in de gemeente Staphorst?

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

Deelvragen

1. Hoe ziet het huidige drank en drugs gebruik onder de jongeren in Staphorst er nu uit.
2. Hoe ziet het drank en drugsgebruik eruit ten opzichte van het GGD IJsselland onderzoek 2019.
3. In hoeverre spelen culturele invloeden een rol bij het drank- en drugsgebruik onder jongvolwassenen.
4. Welke sociale invloeden dragen bij aan het drank- en drugsgebruik van jongvolwassenen.
5. Heeft het drank en drugs gebruik invloed op de openbare orde en veiligheid.

Hoofdstuk 4 Onderzoeksopzet

Om de onderzoeksvraag adequaat te beantwoorden, is een mixed-methods onderzoek uitgevoerd. Hierbij worden zowel kwantitatieve als kwalitatieve methoden toegepast om een zo volledig mogelijk inzicht te verkrijgen. Dit omvat het afnemen van interviews en enquêtes, evenals deskresearch en openbronnenonderzoek. Daarnaast is er een actorenanalyse uitgevoerd om een breed perspectief te verkrijgen op het onderwerp.

Deskresearch
Verschillende databronnen zijn geraadpleegd om relevante lokale gegevens te verzamelen die kunnen bijdragen aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag. Hierbij is de verzamelde informatie getoets aan andere online bronnen om de betrouwbaarheid en validiteit ervan te waarborgen. Verder zijn er gegevens van instanties zoals de politie, Tactus Trimbos en GGD IJsselland opgenomen in het rapport.

Verder is het verkennend onderzoek van GGD IJsselland met de titel "*Een verkennend onderzoek naar drugsgebruik, risicofactoren en aangrijpingspunten voor interventies bij jongvolwassenen in Staphorst"* gebruikt om een vergelijking te maken met de cijfers van 2019. Daarnaast zijn ook recente ontwikkelingen in de landelijke media op het gebied van dit onderwerp gevolgd.

Actorenanalyse
Er is een actorenanalyse opgenomen waarin belangrijke partijen zijn geïdentificeerd die betrokken zijn bij het onderwerp van drank- en drugsgebruik. Deze analyse omvat een gedetailleerde inventarisatie van de belangen van elke belanghebbende. Hierdoor wordt een vollediger beeld verkregen van de diverse groepen die een rol spelen bij dit onderwerp.

Interviews
Verschillende actoren ontvingen een uitnodiging voor een interview. Voor dit onderzoek hebben er tien verschillende interviews plaatsgevonden. Hieronder is een lijst van de actoren die zijn geïnterviewd.

1. Politie wijkagent
2. Opbouwerker van Stichting Welzijn Staphorst
3. Een jongerenwerker van Saam Welzijn
4. Oud schooldirecteur
5. Kerkelijke jongerenwerker
6. Twee professionals van het sociaal domein
7. Team advies openbare orde en veiligheid
8. Buitengewoon opsporingsambtenaren
9. Medewerker horecabedrijf
10. Groepsinterview met de eigenaar en bezoekers van een keet

In het interview stonden de volgende onderwerpen centraal:

- Hoe beoordelen zij de situatie rondom drank- en drugsgebruik in de gemeente Staphorst?
- Welke factoren zien zij als mogelijk van invloed op deze situatie?
- Wat is er bij hen bekend over het potentiële gebruik van drank en drugs in de gemeente?

De interviews zijn vertrouwelijk, wat betekent dat er zorgvuldig wordt omgegaan met de privacy van de professionals. Dit houdt in dat er geen namen worden genoemd in het verslag en dat er geen informatie kan worden herleid naar een specifiek persoon of bedrijf.

Na afloop van alle interviews is een analyse uitgevoerd op basis van de verzamelde gegevens.

Enquête
Na verschillende interne vergaderingen is er een vragenlijst opgesteld met ongeveer 30 vragen over alcohol, drugs en keten. Deze vragen behandelen diverse onderwerpen, zoals verschillende soorten drugs, sociale factoren, rijden onder invloed en de context van het gebruik. Om sociaal wenselijke antwoorden te voorkomen, is de vragenlijst anoniem afgenomen.

De verzamelde enquêtegegevens worden met uiterste zorg behandeld. Binnen het systeem is expliciet aangegeven dat de gegevens volledig anoniem zijn. Het is onmogelijk om te achterhalen wie welke informatie heeft verstrekt. De enige zichtbare gegevens zijn de percentages per vraag en de inhoud van open vragen. Deelnemers hoefden geen persoonlijke gegevens zoals naam of e-mailadres in te vullen, enkel hun leeftijd.

Voordat de vragenlijst werd verspreid, is deze eerst getest door 2 jongeren uit dezelfde leeftijdsgroep (intern) en door 3 professionals. We hebben gekozen voor een enquête omdat dit type vragenlijst wordt gebruikt om kwantitatieve gegevens te verzamelen. Dit zal helpen om makkelijker en sneller grote groepen jongeren te bereiken. Bovendien zullen de antwoorden sneller valide, betrouwbare en onbevooroordeelde informatie opleveren (McColl et al., 2001).

De enquête, interviews en deskresearch zorgen voor data triangulatie, wat de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek verhoogt.

Hoofdstuk 5 Theoretisch kader

5.1 Drank en drugs problematiek definitie

Alcohol en drugs problematiek treedt op wanneer het gebruik van alcohol leidt tot negatieve gevolgen op fysiek, psychisch of sociaal vlak. Dit kan variëren van niet-problematisch gebruik, waarbij alcohol en drugs op een matige en verantwoorde manier wordt geconsumeerd, tot problematisch gebruik, dat kan evolueren naar alcoholafhankelijkheid.

Zware drinkers worden gedefinieerd als mensen die tenminste 1 keer per week meer dan 6 glazen drinken. 77,3% van de bevolking van 12 jaar en ouder drinkt. Daarvan is 11,3% een zware drinker (bron: CBS, 2014).

Concreet wordt problematisch alcohol en drugs gebruik gekenmerkt door het niet kunnen beheersen van het alcoholgebruik, het verwaarlozen van belangrijke verplichtingen vanwege alcohol, het doorgaan met drinken ondanks de kennis van de negatieve gevolgen en andere criteria zoals vastgesteld in classificatiesystemen zoals de DSM-V (De Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) en ICD-10 (ICD-10; World Health Organization & Hengeveld, 1994). Voor een diagnose van problematisch alcohol en drugs gebruik moeten meerdere van deze criteria worden voldaan.

1. Het gebruik van alcohol in grotere hoeveelheden of langduriger dan bedoeld.
2. Een aanhoudende wens om alcoholgebruik te verminderen of te controleren, maar zonder succes.
3. Het besteden van veel tijd aan activiteiten gerelateerd aan alcoholgebruik.
4. Een sterke drang of verlangen naar alcohol.
5. Recidiverend alcoholgebruik, wat resulteert in het niet nakomen van belangrijke verplichtingen op het werk, thuis of op school.
6. Voortdurend alcoholgebruik ondanks het veroorzaken of verergeren van sociale, persoonlijke of beroepsmatige problemen.
7. Opgeven of verminderen van sociale, beroepsmatige of vrijetijdsactiviteiten vanwege alcoholgebruik.
8. Alcoholgebruik in situaties waarin dit fysiek gevaarlijk is.
9. Voortgezet alcoholgebruik ondanks het bewustzijn van lichamelijke of psychische problemen die waarschijnlijk worden veroorzaakt door alcohol.
10. Ontwikkeling van tolerantie, wat resulteert in de noodzaak van een toenemende hoeveelheid alcohol om het gewenste effect te bereiken.
11. Onttrekkingssymptomen, zoals autonome hyperactiviteit, tremoren, slapeloosheid, misselijkheid, hallucinaties en angst, die optreden wanneer het alcoholgebruik wordt gestaakt of verminderd.

Al deze criteria kunnen wijzen op problematisch alcoholgebruik, dat kan variëren van mild tot ernstig. De ernst van de problematiek wordt bepaald door het aantal criteria waaraan een persoon voldoet en de impact ervan op hun dagelijks functioneren en welzijn.

5.2 Groepsdruk

Groepsdruk is een fenomeen dat zich op alle leeftijden kan voordoen. Wanneer we spreken over groepsdruk onder jongeren, verwijzen we naar de situatie waarin een adolescent zich onder druk gezet voelt door zijn of haar leeftijdsgenoten. Deze druk kan de adolescent 'motiveren' om zich op een bepaalde manier te gedragen of te denken, zoals beschreven door Santor et al. (2000). Groepsdruk kan op verschillende manieren worden ervaren. Onbewuste aanpassing gebeurt wanneer een individu zijn gedrag aanpast om geaccepteerd te worden door de groep, zonder zich bewust te zijn van de groepsdruk. Impliciete groepsdruk ontstaat wanneer een individu de verwachtingen van de groep afleidt uit het gedrag van andere groepsleden en angst ervaart om negatief beoordeeld te worden.

Expliciete groepsdruk treedt op wanneer groepsleden concrete gedragsverwachtingen uitspreken en dreigen met sancties als deze niet worden nageleefd.
Groepsdruk is niet altijd eenvoudig te herkennen, omdat het zich vaak binnen het individu afspeelt. Terwijl onbewuste aanpassing en impliciete groepsdruk moeilijk waarneembaar zijn, is expliciete groepsdruk transparanter, met concrete verwachtingen en dreigingen van sancties.
Uit onderzoek blijkt dat jongeren extra gevoelig zijn voor groepsdruk (Gardner & Steinberg, 2005). Voor jongeren is het namelijk belangrijk om bij een groep van leeftijdgenoten te horen. Dit is zelfs een van de belangrijkste ontwikkelingstaken binnen de adolescentie (Erikson, 1968). Horen bij een groep vereist conformiteit met de interesse en wensen van de groep. Deze komen echter niet altijd overeen met individuele interesses en wensen (Santor et al., 2000). Santor en collega's (2000) stellen dat vooral adolescenten die graag tot de desbetreffende groep willen horen, groepsdruk ervaren. Echter neemt de weerstand tegen groepsdruk toe, naarmate de adolescent ouder wordt (Steinberg & Monahan, 2007; Sumter, Bokhorst, Steinberg, & Westenberg, 2009).

5.3 De gevolgen van drugsgebruik onder jongeren en adolescenten

Jongeren hun hersenen ontwikkelen zich tot hun 24e jaar. Daarom is het extra schadelijk als jongeren voor deze leeftijd al alcohol of drugs gebruiken. Tijdens de puberteit neemt het aantal verbindingen tussen hersencellen toe. Ook het deel van de hersenen, dat verantwoordelijk is voor redeneren en plannen en zelfbeheersing, is in de puberteit nog volop in ontwikkeling. Een belangrijk hersengebied voor leren en geheugen is de hippocampus. Uit onderzoek blijkt dat jongeren met alcoholproblemen (jongeren die veel drinken) een kleinere hippocampus en minder witte stof in de hersenbalk hebben. Witte stof is de isolerende laag waarmee zenuwen zijn omgeven. Een kleine hippocampus en minder witte stof kunnen een negatieve invloed hebben op denken en geheugen (Tapert S. Alcoholism (2005) Alcohol kan deze ontwikkelingen nadelig beïnvloeden.
Ook blijkt dat jongeren met alcoholproblemen minder hersenactiviteit hebben, waardoor zij slechter scoren op geheugentaken (Tapert S. Alcoholism (2004).

Veel (meer dan 5 eenheden bij de man en 4 bij een vrouw) drinken op een avond wordt ook wel 'bingedrinken' genoemd. In de VS definieert men binge drinking als het stijgen van het bloedalcoholgehalte tot 0,8 promille of meer. Als een man 6 glazen drinkt in twee uur, bereikt hij dit promillage.

Wetenschappelijk onderzoek heeft laten zien dat alcohol- en drugsconsumptie in de puberteit kan leiden tot verminderd denkvermogen en tot concentratiestoornissen en verzuim, en bij alcohol (Boelema e.a., 2009) ook tot ontremming van gedrag. Zo is bekend dat alcoholgebruik op korte termijn kan leiden tot een afwezige houding, verdoofd gevoel en verminderd reactie vermogen (van Laar, 2010). Op lange termijn kan langdurig en frequent alcoholgebruik het risico op ongeveer 60 verschillende aandoeningen verhogen (Anderson & Baumberg, 2006), zoals de kans op het krijgen van een epileptische aanval en het ontstaan van levercirrose en verschillende soorten kanker. Drugsgebruik door adolescenten wordt ook met andere psychische stoornissen in verband gebracht (Lubmann & Yücel, 2008). Een hoge dosis cannabis zorgt op korte termijn voor een vermindert cognitief vermogen, een toename van de hartslag, daling van de bloeddruk, verminderd reactie- en concentratievermogen en een verminderd korte termijn geheugen (van Laar, 2010). Op lange termijn kan veelvoudig gebruik leiden tot longaandoeningen en beschadiging of ontsteking van de luchtwegen. Langdurig gebruik van cocaïne kan leiden tot lichamelijke klachten als verhoogde hartslag, rusteloosheid en vermoeidheid maar kan ook hersenbloedingen, epileptische aanvallen en hartaanvallen tot gevolg hebben (van Amsterdam, Pennings, Brunt & van den Brink, 2012).

5.4 Fysieke gevaren alcohol en drugs

De neiging tot agressie wordt niet rechtstreeks veroorzaakt door het gebruik van sterke drank, maar onderzoek wijst uit dat alcohol wel de rem op het uiten van vijandige impulsen verzwakt en tegelijkertijd het zelfvertrouwen vergroot, wat kan resulteren in agressief gedrag (Baumeister, pp. 83, 140, 272). Hierdoor wordt de kans op conflicten en geweld vergroot, waarbij acuut alcoholgebruik een grote rol speelt in ongeveer de helft van alle geweldsdelicten wereldwijd (Darke, 2010; Testa, 2002).

Het gebruik van drugs onder jongeren brengt ernstige lichamelijke consequenties met zich mee, zoals een verhoogd risico op ongelukken, mishandelingen, HIV/AIDS en langdurige aandoeningen van de lagere luchtwegen (Prado, 2016). Deze gevolgen richten zich vaak specifiek op jonge mannen en veroorzaken bezorgdheid over verschillende aspecten van hun gezondheid, geestelijk welzijn, seksuele prestaties en sociale relaties (Yuen, 2003).

Naast de fysieke en psychosociale gevolgen kan verslaving ook resulteren in internaliserende problemen zoals angst, paniek, en depressieve klachten. Ook kunnen er externaliserende problemen ontstaan zoals denk-, en aandachtstoornissen, agressie en betrokkenheid bij criminele activiteiten (Monshouwer, van Dorsselaer, Verdurmen, Ter Bogt & Vollebergh, 2006).

Een verslaving heeft ook aanzienlijke gevolgen op individueel, sociaal en maatschappelijk gebied. Zo zorgt verslaving bij jongeren ervoor dat ze vaker omgaan met vrienden die ook middelen gebruiken of misbruiken en die betrokken zijn bij criminele activiteiten (Hammink, Altenburg & Schrijvers, 2012). Daarnaast bestaat er een versterkende relatie tussen middelengebruik en schoolverzuim en uitval, wat enorme gevolgen kan hebben voor het toekomstperspectief van de jongere (Ter Bogt, van Lieshout, Doornwaard & Eijkemans, 2009).

Hoofdstuk 6 Hoe ziet het huidige alcohol en drugsgebruik onder de jongeren in Staphorst er nu uit.

Om een grondig inzicht te verwerven in het huidige alcohol- en drugsgebruik onder jongeren, is besloten om een enquête uit te voeren. Deze enquête omvat vragen over zowel het gebruik van alcohol als drugs onder jongeren. Daarnaast worden er vragen gesteld over de culturele en sociale aspecten die verband houden met het gebruik alcohol en drugs, met als doel verschillende perspectieven en inzichten te verkrijgen.

Om een beter begrip te krijgen van wat de cijfers van de enquête precies betekenen, wordt er in het verslag regelmatig een vergelijking gemaakt met het alcohol- en drugsonderzoek dat in 2019 is uitgevoerd door de GGD IJsselland. Deze vergelijking helpt om meer perspectief te bieden op de resultaten van de huidige enquête en om eventuele trends of veranderingen in gedrag en perceptie te identificeren.

Staphorst kent 2397 inwoners die tussen de 16 tot en met 24 jaar zijn (Gemeente Staphorst, 2024). Van deze mensen zijn 439 mensen begonnen met de enquête. 312 mensen hebben ook daadwerkelijk de gehele enquête ingevuld. Per vraag zijn er mensen gestopt met de enquête, om deze reden wordt er per onderwerp aangegeven hoeveel respondenten de vraag heeft.

6.1 Het drugsgebruik.

Hoeveel jongeren gebruiken drugs?

Meer dan de helft van de respondenten geeft aan (58,3 procent van de 326 respondenten) mensen te kennen in hun directe omgeving die drugs gebruiken. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren beginnen met soft en/ of harddrugs is 17 jaar.

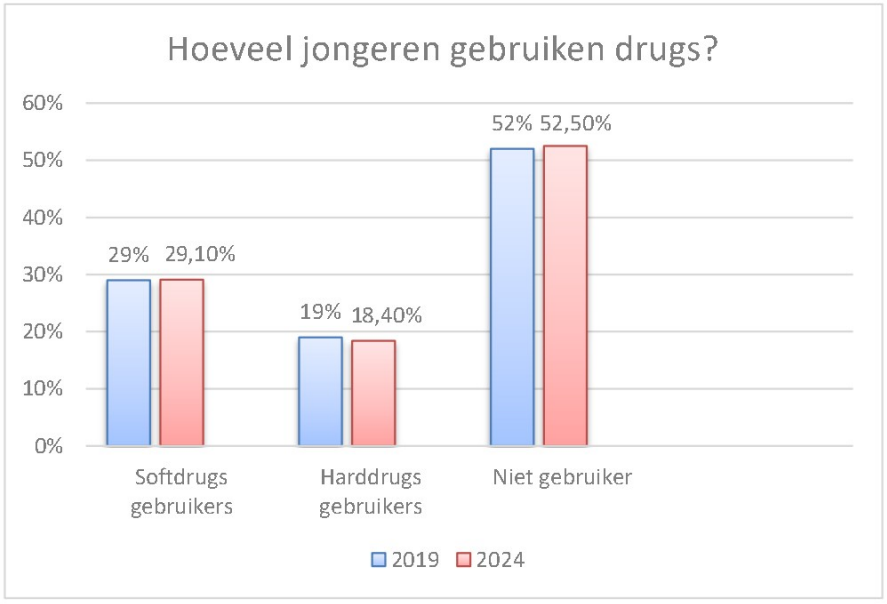
In totaal hebben 337 mensen gereageerd op de vraag of ze ooit soft- of harddrugs hebben gebruikt. Van deze groep geeft 29,1 procent aan softdrugs te hebben gebruikt, en 18,4 procent geeft aan ervaring te hebben met harddrugs. Opvallend is dat de meerderheid, namelijk 68,5 procent, geen drugs gebruikt en dat ook nog nooit heeft gedaan.

In vergelijking met het onderzoek van 2019 blijken enkele onderwerpen consistent te zijn gebleven, terwijl andere duidelijke veranderingen laten zien. Opvallend is bijvoorbeeld dat het patroon van drugsgebruik vrijwel onveranderd is gebleven. In dat onderzoek bleek dat 29 procent van de respondenten ooit softdrugs heeft gebruikt, terwijl 19 procent ooit harddrugs heeft gebruikt.

Een van de veranderingen die zich heeft voorgedaan, is dat in 2019 17 procent van de jongeren aangaf vrienden te hebben die regelmatig drugs gebruiken

Figuur 1

Drugsgebruik onder jongeren

Tijdens een groepsinterview is herhaaldelijk aangegeven dat jongeren veel andere jongeren drugs zien gebruiken in uitgaansgelegenheden en cafés in de gemeente. De jongeren kunnen specifieke locaties benoemen waar ze zien dat jongeren drugs gebruiken tijdens het uitgaan.

"*Ik kan je zo een aantal plekken noemen waar ze staan te snuiven*"

Verkrijgbaarheid van drugs
De vraag of het makkelijk is om aan drugs te komen in de gemeente is gesteld aan alle respondenten, ook aan degenen die geen drugs gebruiken. De resultaten zijn als volgt: 31,6 procent van de respondenten vindt het makkelijk, 2,7 procent vindt het niet makkelijk, en 65,7 procent geeft aan dit niet te weten. Daarnaast geeft 90,2 procent van de 327 respondenten aan dat nog nooit iemand hen heeft gevraagd of ze drugs willen kopen.

Het GGD IJsselland geeft aan dat 39 procent van de deelnemers hebben aangegeven dat ze ooit softdrugs aangeboden hebben gekregen, en 30% meldde dat ze ooit harddrugs aangeboden hebben gekregen. Het is opvallend dat deze percentages uit 2019 hoger liggen dan uit dit onderzoek.

Waar halen jongeren hun drugs vandaan?
Jongeren die softdrugs gebruiken, verkrijgen deze voornamelijk via de coffeeshop, vrienden of een straatdealer, terwijl harddrugs vooral worden verkregen via een dealer of via netwerken van bekenden.

Populairste drugs
Verder is aan 321 mensen gevraagd wat zij beschouwen als de meest populaire drugs in de gemeente Staphorst. Dit heeft geresulteerd in de volgende resultaten:

1. 3mmc
2. Cocaïne
3. Wiet
4. XTC/mdma
5. GHB
6. Hasj
7. Speed
8. Ketamine

Waar en wanneer gebruiken jongvolwassenen drugs?
Aan de respondenten die aangaven wel eens drugs te hebben gebruikt is gevraagd waar ze dit dan doen. De reacties worden weergegeven aan de hand van een top 5 lijst. De meest voorkomende locaties waren bij vrienden thuis en op festivals. de respondenten konden meerdere locaties aanvinken.

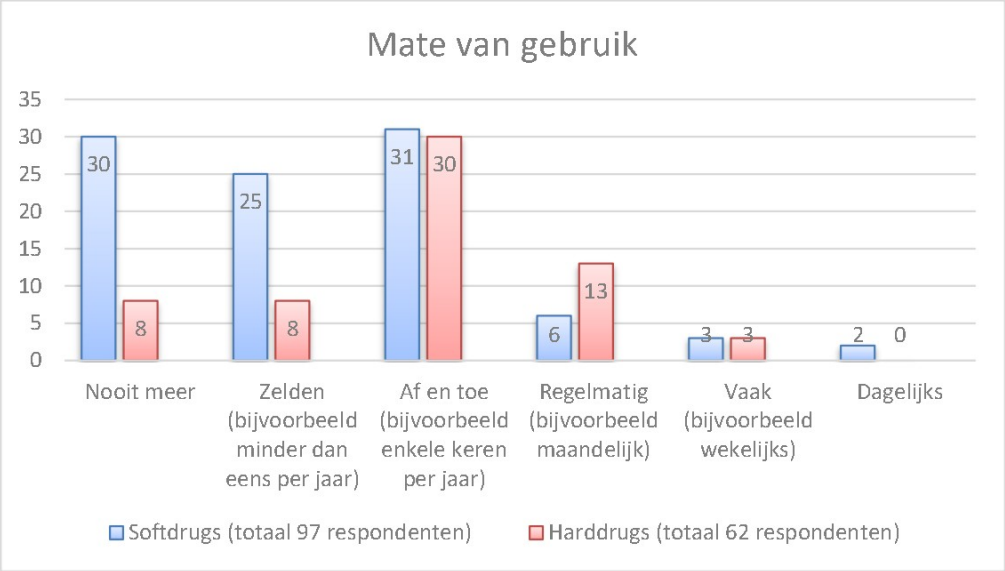
1. Tijdens een Festival
2. Bij vrienden thuis
3. In de kroeg/club
4. Thuis
5. Op openbare plekken

In vergelijking met het onderzoek uit 2019 zijn er enkele veranderingen zichtbaar. Zo gaf toen 31 procent aan in de keet drugs te gebruiken, terwijl uit dit onderzoek blijkt dat drugs in geen keten word gebruikt. Zo gaven tientallen jongeren die keten bezoeken aan dat drugs niet wordt getolereerd. Volgens de cultuur van de keten is dat een no go. "*Drugs is exit*".

Mate van drugsgebruik
Aan de 337 jongeren is de vraag gesteld of ze wel eens soft of harddrugs gebruiken. Aan alle respondenten die hebben aangegeven dat ze softdrugs hebben gebruikt (97 respondenten van de 337) is de vraag gesteld hoe vaak ze dat doen. Dit zelfde geldt ook voor alle harddrugs gebruikers (62 respondenten van de 337). Hieronder zie je een tabel met de verkregen informatie. De cijfers die je ziet zijn geen procenten maar het aantal respondenten. Het is belangrijk om te weten dat de respondenten die hebben aangegeven softdrugs te gebruiken, in veel gevallen ook degenen zijn die harddrugs gebruiken. De meerderheid van de gebruikers zijn combigebruikers.

Figuur 2

Mate van gebruik

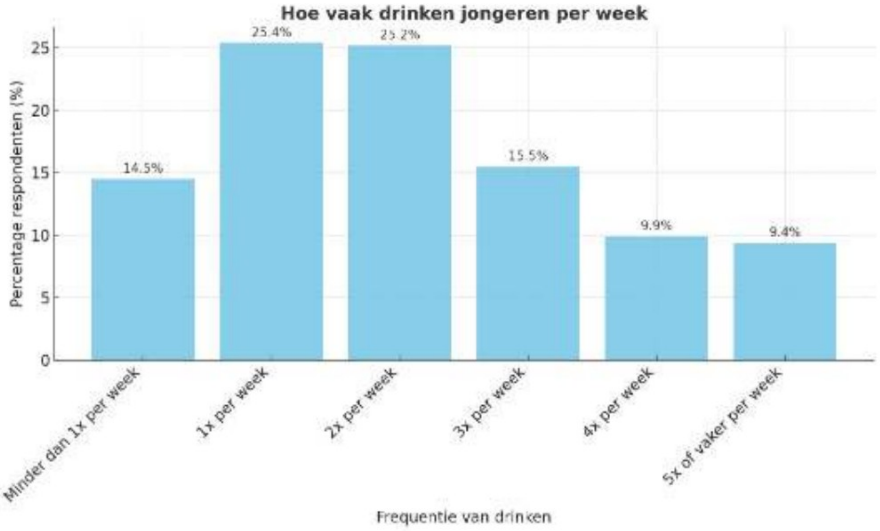
Vergeleken met het onderzoek uit 2019 wordt er nu minder vaak drugs gebruikt. Dat onderzoek gaf aan dat 12 procent van de respondenten op jaarbasis 1-5 keer een vorm van harddrugs gebruikte. Uit het recente onderzoek blijkt dat dit percentage is gedaald naar 8,9 procent.

Hoofdstuk 6.2 Het alcoholgebruik van jongeren

Uit de enquête blijkt dat 94,8 procent (van de 439 respondenten) van de jongeren wel eens alcohol drinkt. Aan deze jongeren is zijn een aantal vragen gesteld over de frequentie, de locaties en de hoeveelheid alcoholgebruik.

Mate van drinken

Er is gevraagd hoe vaak jongeren per week drinken, de antwoorden lopen sterk uiteen. Van de 393 respondenten geeft 14,5 procent aan minder dan eens per week te drinken.

Het GGD IJssellandonderzoek 2019 heeft zich exclusief gericht op het drugsgebruik binnen de gemeente. Om een vergelijking mogelijk te maken, is een ander onderzoek gebruikt, afkomstig van de gezondheidsenquête uit 2022, uitgevoerd door het Trimbos-instituut. Volgens dit onderzoek heeft 79% van de respondenten van 18 jaar of ouder in de afgelopen 12 maanden alcohol gedronken. Dit onderzoek toont echter een veel hoger percentage aan, namelijk 94,8%. Van deze groep gaf slechts 3 personen aan te zijn gestopt met drinken.

Locaties waar jongeren alcohol drinken

Aan de respondenten (407) die alcohol drinken is gevraagd waar zij alcohol nuttigen. De meest voorkomende locaties waren bij vrienden thuis en in de kroeg, hieronder staat een lijst met locaties op volgorde van de meeste stemmen tot het minste. Mensen kunnen meerdere locaties aanklikken.

1. Bij vrienden thuis 326 respondenten
2. In de kroeg 280 respondenten
3. In de keet 208 respondenten
4. Thuis 201 respondenten
5. In de sportkantine 85 respondenten

Jongeren kopen hun alcohol op verschillende plekken. Zo zeggen 282 respondenten dat ze de alcohol gewoon bij de supermarkt halen. 268 respondenten halen hun alcohol in de kroeg en 146 mensen in de keet. Verder halen jongeren hun alcohol in de slijterij, sportkantine en tientallen jongeren krijgen de alcohol van hun ouders of bekenden.

Glazen per gelegenheid

Aan de jongeren is gevraagd hoeveel glazen alcohol ze per gelegenheid drinken. Uit de groepsinterviews werd duidelijk dat jongeren vaak het laagste aantal invullen. Bijvoorbeeld, als ze

meerdere dagen per week drinken, waaronder een dinsdagavond waarop ze ongeveer 4 biertjes drinken, zouden ze eerder dit aantal invullen dan de hoeveelheid die ze op een zaterdagavond drinken.

Tabel 1

Hoeveel glazen er per gelegenheid worden gedronken.

Glazen per gelegenheid	*0*	*1-2*	*3-5*	*6-10*	*11 of meer*
Bier	115 R	49 R	108 R	81 R	27 R
Wijn	205 R	85 R	75 R	13 R	2 R
Mix	150 R	123 R	84 R	20 R	3 R
shotjes	170 R	144 R	60 R	4 R	1 R
Kant en klaar gemixt (275 ml)	308 R	49 R	17 R	5 R	1 R

Opmerking: R staat voor respondenten

Hoofdstuk 7 In hoeverre spelen culturele invloeden een rol bij het drank- en drugsgebruik onder jongvolwassenen.

Verschillende professionals geven aan dat ze steeds meer signalen krijgen dat er drugs wordt gebruikt. Het lijkt allemaal meer genormaliseerde te worden.

"Of er wordt meer drugs gebruikt, of mensen worden er steeds opener over".

Verder wordt er af en toe een melding gemaakt over de vondst van drugs zakjes. Wel gaven professionals aan dat de meldingsbereidheid niet groot is in de gemeente Staphorst. Professionals zijn druk bezig om mensen bewust te maken van het belang van melden. Dit doen ze door in gesprek te gaan met de bewoners. Zo organiseert wijkwerk SWS samen met de gemeente en De Vechthorst acties in wijken, waarbij bewoners bijvoorbeeld hun afval gratis kunnen weggooien. Deze gelegenheid wordt ook gebruikt om in contact te komen met inwoners. Professionals geven aan dat het lastig is om harde cijfers te krijgen over het alcohol en drugs gebruik door de geslotenheid van de gemeenschap. Daarnaast valt drugsgebruik ook deels onder ondermijning. Dit betekent dat het vaak onder de radar blijft vanwege de verwevenheid van de criminele onderwereld met de legale bovenwereld. Hierdoor is het lastig om er een goed beeld van te krijgen. (Ecorys, 2024).

De gemeente Staphorst is een dorp waar veel keten aanwezig zijn. Uit de enquête blijkt dat 208 respondenten aangeven wel eens naar een keet te gaan. Professionals geven echter aan dat er geen duidelijk beeld is van het alcoholgebruik onder de jongeren in deze keten. Zowel ouders als de gemeente en de politie hebben geen precies inzicht in wat er in een keet gebeurd. Uit de enquête blijkt verder dat er onder jongeren geen vaste afspraken zijn over het alcoholgebruik in keten. De respondenten geven aan dat zowel de mate van alcoholgebruik als de leeftijd niet uitmaakt. Desondanks geven alle keet bezoekers aan dat drugs niet is toegestaan in de keet.

Naast het alcoholgebruik binnen een keet kwam ook de cultuur in een keet aan het licht. Uit verschillende interviews kwam naar voren dat jongeren in een keet een hechte vriendengroep vormen. Als er iets ingrijpends gebeurt in de gemeente, zijn hun vrienden degenen waar ze steun aan hebben. Dit blijkt ook uit de enquête. Veel respondenten zijn bezoekers van keten en geven aan dat er goed op elkaar gelet wordt tijdens een avondje drinken. Als iemand dronken is en moeilijk thuis kan komen, wordt de persoon in kwestie netjes thuisgebracht. Als iemand gedronken heeft en met de auto is, wordt er een taxi gebeld. Iedereen is vrij, maar er wordt zeker op elkaar gelet (Enquête Drank & drugs, 2024).

Daarnaast geven mensen aan dat er vaak één à twee personen nuchter blijven om ervoor te zorgen dat iedereen veilig thuis komt. Dit is een ongeschreven regel (Enquête Drank & drugs, 2024). Verder is er een cultuur waarin jongeren elkaar aanspreken op hun gedrag, bijvoorbeeld als iemand vervelend is (Groepsinterview, 2024).

Alcohol gebruik is in de gemeente Staphorst maar ook in andere plattelandsgemeenten genormaliseerd. Het feit dat drinken een gewoonte is en dat het wordt gezien als gezellig, maakt dat jongeren tijdens het samenzijn overmatig alcohol drinken (Patternotte & Prooij, 2019). De motivaties achter het drinkgedrag variëren, zowel extrinsiek (zoals sociale druk, sfeer verhogend) als intrinsiek (zoals het ervaren van plezier, comfortabeler voelen, losser worden).
Verschillende factoren uit de omgeving hebben aanzienlijke invloed:

- Ouders dragen bij aan het normaliseren van overmatig alcoholgebruik, vaak met een beperkt begrip van de schadelijke effecten ervan. Bovendien lijkt hun eigen ervaring met alcoholgebruik het gebruik te bagatelliseren.
- In plattelandsgemeenschappen wordt overmatig alcoholgebruik vaak goedgekeurd en geaccepteerd, waardoor het gedrag van zowel volwassenen als jongeren wordt gerechtvaardigd.
- Media speelt een minimale rol in het overdragen van kennis of het vormen van attitudes met betrekking tot alcoholgebruik.

Hoofdstuk 8 Welke sociale invloeden dragen bij aan het drank- en drugsgebruik van jongvolwassenen.

Hoofdstuk 8.1 Alcoholgebruik

De meningen over alcohol en drugs lopen sterk uiteen. Zo is het volledig genormaliseerd dat jongeren alcohol drinken, ook op jongere leeftijd. In de enquête is aan alle respondenten, zowel degenen die geen alcohol drinken als degenen die dat wel doen, de vraag gesteld wat zij ervan vinden dat jongeren per gelegenheid meer dan zes glazen alcohol drinken. Er is gekozen voor zes glazen omdat dit volgens de theorie als binge drinken wordt beschouwd (RIVM, 2019; Trimbos Instituut, 2018). Binge drinken betekent overmatig en zwaar alcoholgebruik:

- Mannen > meer dan 21 glazen per week of minimaal één keer per week > zes glazen per dag.
- Vrouwen > meer dan 14 glazen per week of minimaal één keer per week > vier glazen per dag.

Hieronder zie je de resultaten van de enquêtevraag over wat de respondenten vinden van jongeren die per gelegenheid minimaal zes glazen alcohol drinken.

Tabel 2

Mening over binge drinken

Hoe vind je het als je minstens 1 keer per week minimaal 6 glazen alcohol per keer drinkt of zou drinken?	*Oneens*	*Niet eens/ niet oneens*	*Mee eens*
Normaal	96 R	65 R	214 R
Gezellig	53 R	75 R	247 R
Ontspannend	103 R	114 R	158 R
Ongezond	72 R	114 R	189 R
Gevaarlijk	175 R	109 R	91 R

Opmerking: R staat voor respondenten

Ook is er de vraag gesteld wanneer jongeren vinden dat ze een alcoholprobleem hebben**.** De meest voorkomende antwoorden waren; wanneer mensen elke dag dronken zijn, elke dag minimaal 3 glazen alcohol drinken en als mensen niet zonder alcohol kunnen.

Het is opvallend dat veel respondenten pas iets een alcoholprobleem vinden wanneer iemand elke dag drinkt. Terwijl ook veel respondenten beseffen dat alcohol ongezond is.

In de enquête is de vraag gesteld wanneer jongeren van mening zijn dat ze te maken hebben met een alcoholprobleem. Hierbij hebben 245 respondenten hun inzichten gedeeld. Wat opviel was de diversiteit aan antwoorden die naar voren kwam. Een veelvoorkomend standpunt was dat het hebben van een alcoholprobleem geassocieerd wordt met frequente alcoholconsumptie, zoals dagelijks drinken, het consumeren van minimaal 3 glazen alcohol per dag en/ of het ervaren van afhankelijkheid waarbij men niet meer zonder kan functioneren.

Het is opmerkelijk dat een aanzienlijk aantal respondenten pas iets als een alcoholprobleem beschouwt wanneer iemand dagelijks veel drinkt, ondanks het bewustzijn van de ongezonde effecten van alcohol.

Daarnaast is aan de jeugd gevraagd of ze van hun ouders alcohol mogen drinken. Vrijwel iedereen, namelijk 94 procent (326 respondenten), mag dit. Bovendien heeft twee derde van de jongeren thuis geen afspraken over de leeftijd waarop ze mogen beginnen met drinken.

Hoofdstuk 8.2 Drugsgebruik

Ook werd gevraagd of respondenten mensen in hun directe omgeving kennen die drugs gebruiken. Van de 326 mensen die deze vraag hebben ingevuld, geeft 58.3% aan mensen te kennen die drugs gebruiken. 41.7% van de respondenten kennen geen mensen in hun directe omgeving die drugs gebruiken. Dit wordt ook weerspiegeld in de laatste open vraag. Uit de antwoorden bleek dat enkele respondenten bijvoorbeeld vermelden dat ze collega's van 16 jaar kennen die drugs gebruiken, evenals familieleden of vrienden. Dit wijst erop dat mensen inderdaad drugsgebruik in hun omgeving waarnemen.

Aan de respondenten die drugs gebruiken, is gevraagd waar zij dit doen. Hieruit kwam de volgende top drie naar voren:

- Bij vrienden thuis,
- Op festivals
- In de kroeg/club.

Deze resultaten bieden waardevol inzicht in de meest voorkomende locaties waar drugsgebruik plaatsvindt.

Uit de interviews blijkt dat drugs steeds meer genormaliseerd wordt onder jongeren, wat zich uit in een grotere openheid hierover binnen hun sociale kringen. Deze trend is duidelijk zichtbaar op bepaalde feesten en festivals, waar drugsgebruik vaak als normaal wordt beschouwd en zelfs gepromoot kan worden door de aanwezige cultuur.

De gemeente Staphorst staat bekend om zijn gesloten gemeenschap (Sabloniére, M., 1968). Daarom is aan alle jongeren, ongeacht of ze drugs gebruiken, gevraagd of ze thuis praten over drugsgebruik. Uit de enquête blijkt echter dat een groot aantal jongeren, namelijk 57%, thuis geen open gesprekken voert over drugs.

Hoofdstuk 9 Heeft het drank en drugs gebruik invloed op de openbare orde en veiligheid.

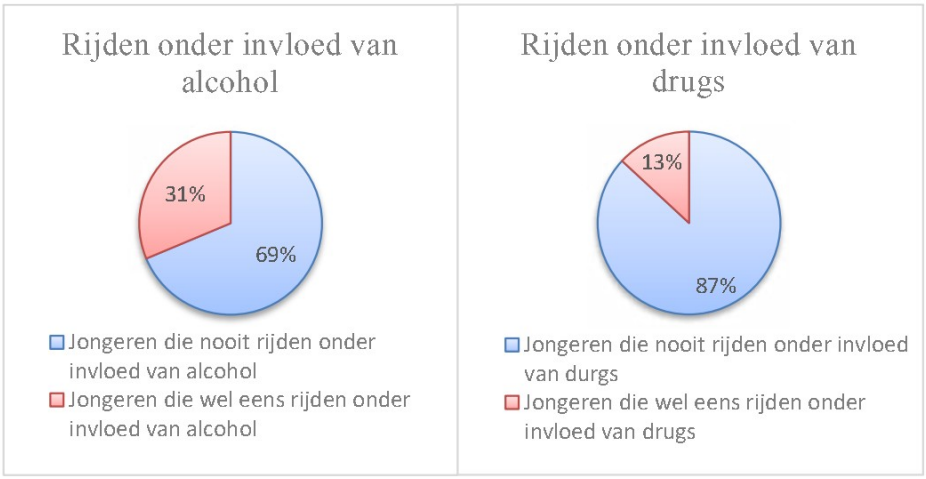
Openbare orde en veiligheid

Uit interviews met de politie, boa, horeca en de afdeling Openbare Orde en Veiligheid is gebleken dat er aanvankelijk nauwelijks overlast ervaren wordt door alcohol- en drugsgebruik onder jongeren. Het alcoholgebruik wordt veel geconsumeerd in keten. Dit gebeurt onder de radar in keten op privéterrein. Deze keten ontsnappen aan toezicht doordat er geen meldingen van overlast zijn, wat leidt tot weinig controles. Grote feesten zoals het Pullefeest, Oud en Nieuw, en de autorodeo bieden een inkijk in het normaliter “verborgen” alcoholgebruik, waar vaak grote hoeveelheden drank worden geconsumeerd. Dit gedrag weerspiegelt een plattelands cultuur waarin "we leven in het nu en niet als we 80 zijn," aldus de boa. Verder blijkt uit gesprekken met wijkagenten en de boa dat jongeren het stoer vinden om met alcohol op achter het stuur te zitten, waarbij sommigen aangeven dat als je nog niet gepakt bent voor rijden onder invloed, je er niet bij hoort.

Het drugsgebruik in Staphorst gebeurt voornamelijk achter gesloten deuren, omdat er volgens de boa nog steeds een taboe op rust. Terwijl alcoholconsumptie genormaliseerd is en weinig weerstand ontmoet, geldt dat niet voor drugs. Ouders hebben vaak een afwijzende houding tegenover drugs, in tegenstelling tot hun tolerantie voor alcohol. Drugs worden af en toe gevonden, meestal aan de rand van Meppel, een stad met een legale coffeeshop waar jongeren uit Staphorst naartoe gaan. Staphorst is een dorp met een hechte gemeenschap ("ons kent ons"), wat bijdraagt aan het feit dat drugsgebruik verborgen blijft. Jongeren trekken naar Meppel, waar meer openheid en mogelijkheden zijn, zoals legale shops die in Staphorst ontbreken.

De rode draad in dit verhaal is het overmatige alcoholgebruik in keten, die buiten het zicht van de autoriteiten opereren. Hoewel er geen specifieke regels gelden binnen deze keten, is er ook geen sprake van overlast of openbaar dronkenschap

Er zijn vrijwel geen meldingen van overlast door alcohol- en drugsgebruik. Echter, alcohol- en drugsgebruik speelt wel een rol bij de sporadische incidenten die zich voordoen. De incidenten hebben meestal een andere aanleiding, maar alcohol speelt zeker een rol. Alcohol heeft de neiging de rem op het uiten van vijandige impulsen te verzwakken en tegelijkertijd het zelfvertrouwen te vergroten, wat kan resulteren in agressief gedrag (Baumeister, pp. 83, 140, 272). Hierdoor wordt de kans op conflicten en geweld vergroot. Vaak zijn jongeren tijdens dergelijke evenementen onder invloed van alcohol en/of drugs. Bijvoorbeeld na sluitingstijd van de horeca komt het soms tot opstootjes, die meestal onderling worden opgelost. Dit blijkt uit verschillende interviews. De horecamutaties van de afgelopen maanden geven aan dat er verder weinig bijzonderheden zijn.

87 procent van de 99 mensen zeggen dat ze nog nooit met drugs op hebben gereden waarvan 13 procent zegt dat wel eens te hebben gedaan.
69 procent van 376 mensen heeft nog nooit met alcohol achter het stuur gezeten. 31 procent dus wel.

In 2023 zijn er volgens de politiecijfers 13 meldingen geweest in de gemeente Staphorst over overlast ivm alcohol of drugs.

Hoofdstuk 10 Conclusie

Resultaten drugs
Uit de resultaten van de enquête blijkt dat drugsgebruik onder de jeugd relatief laag is. Van de 337 respondenten hebben 99 mensen ooit soft- en/of harddrugs gebruikt. Opvallend is dat een deel van deze groep, namelijk 30 personen, aangeeft dat ze het nooit meer doen en 25 anderen aangeven dat ze het minder dan eens per jaar doen.

De enquête wijst uit dat onder jongeren die drugs gebruiken er ongeveer 11 personen zijn die regelmatig softdrugs gebruiken en 16 personen die regelmatig harddrugs gebruiken. Het is belangrijk op te merken dat deze aantallen niet noodzakelijkerwijs betekenen dat er 27 verschillende jongeren zijn die drugs gebruiken, aangezien 54 respondenten aangeven zowel soft- als harddrugs te gebruiken.

Een opvallende bevinding is dat 58,3 procent van de respondenten aangeeft mensen in hun directe omgeving te kennen die drugs gebruiken. Dit suggereert een bredere verspreiding van drugsgebruik binnen de gemeenschap dan alleen onder de respondenten zelf.

In vergelijking met het onderzoek van 2019 is er geen verandering opgetreden in het drugsgebruik. Echter, er is wel een opvallende verschuiving waarneembaar met betrekking tot de beschikbaarheid van drugs op straat. In het onderzoek van 2019 gaf 39% van de respondenten aan ooit softdrugs aangeboden te hebben gekregen en 30% gaf aan ooit harddrugs aangeboden te hebben gekregen. Dit onderzoek wijst echter uit dat maar liefst 90% van de respondenten aangeeft nog nooit een dergelijk aanbod te hebben ontvangen..

Resultaten alcohol
Het alcoholgebruik is werkelijk genormaliseerd, zowel bij ouders als bij de jeugd. Het is niet ongewoon dat jongeren onder de 18 jaar toestemming krijgen van hun ouders om alcohol te drinken en in sommige gevallen wordt het zelfs voor hen gehaald. Er zijn maar weinig jongeren die thuis afspraken hebben of hadden over de leeftijd waarop ze mochten beginnen met drinken, of überhaupt afspraken hebben gemaakt over het gebruik van alcohol.

Uit de "Enquête Alcohol en Drugs 2024" blijkt dat de helft van de jongeren zich bewust zijn van de schadelijke effecten van alcohol, maar desondanks het drinken van grote hoeveelheden als normaal en gezellig beschouwen. Hoewel de helft van de respondenten aangeeft dat er voldoende voorlichting wordt gegeven op scholen, is er een consensus dat de boodschap over de schadelijkheid van alcohol al vanuit huis moet worden meegegeven. Het normaliseren van alcoholgebruik moet worden voorkomen.

Hoofdstuk 11 Discussie

De enquête

Voor een nauwkeurige analyse van de bevindingen zoals vermeld in dit rapport, is het van cruciaal belang om de onderstaande discussiepunten in hun totaliteit in overweging te nemen. Het verkennende karakter van dit onderzoek heeft tot doel een zo volledig mogelijk beeld te schetsen van de aard en omvang van drugsgebruik onder jongvolwassenen in Staphorst, waarbij gebruik is gemaakt van gegevens uit diverse bronnen, een enquête en interviews.

Er is besloten om een enquête te gebruiken die volledig anoniem is voor de respondenten. Deze keuze is gemaakt met als doel de betrouwbaarheid van de enquête te verhogen. Anonimiteit vergroot namelijk de kans dat jongeren minder snel sociaal wenselijke antwoorden geven (Ong & Weiss, 2000). Krumpal (2013) stelt dat mensen bij het invullen van enquêtes minder geneigd zijn om gedrag te vermelden dat in strijd is met de algemene sociale normen. Daarentegen zullen ze eerder geneigd zijn om gedrag te rapporteren dat als sociaal aanvaardbaar wordt beschouwd. Dit fenomeen staat bekend als sociale wenselijkheid.

Het is van belang om te erkennen dat bij het invullen van enquêtes door jongeren, sociale wenselijkheid een rol kan spelen. Dit fenomeen wordt beschouwd als een van de meest voorkomende vormen van vertekening die de validiteit van kwantitatief onderzoek kunnen beïnvloeden (Nederhof, 1985).

De reacties van de respondenten zijn vaak beïnvloed door de culturele normen die gelden binnen hun sociale kring. Dit fenomeen leidt ertoe dat mensen geneigd zijn om sociaal aanvaardbare antwoorden te geven, waardoor ze zichzelf in een gunstig licht willen presenteren (Paulhus, 1991).

Wanneer iemand zich wil inzetten voor de bescherming van hun groep, zullen ze zich er vaak voor inspannen om het positieve imago van die groep te handhaven. Dit fenomeen staat bekend als groepsaffirmatie (Čehajić-Clancy et al., 2011). Groepsaffirmatie draait om het behoud van de groepsidentiteit, vooral wanneer de groep wordt geconfronteerd met vragen of situaties die een bedreiging kunnen vormen (Gunn & Wilson, 2011). Volgens de sociale identiteitstheorie van Tajfel en Turner (1979) streven individuen ernaar om een gunstig beeld van hun eigen groep te behouden, vooral in vergelijking met andere groepen.

Studies hebben aangetoond dat het vergroten van anonimiteit in enquêtes leidt tot minder sociaal wenselijke antwoorden van deelnemers (Ong & Weiss, 2000). Wanneer mensen vragen moeten beantwoorden over gevoelige onderwerpen, zijn ze geneigd om eerlijker te antwoorden wanneer ze dit anoniem kunnen doen.

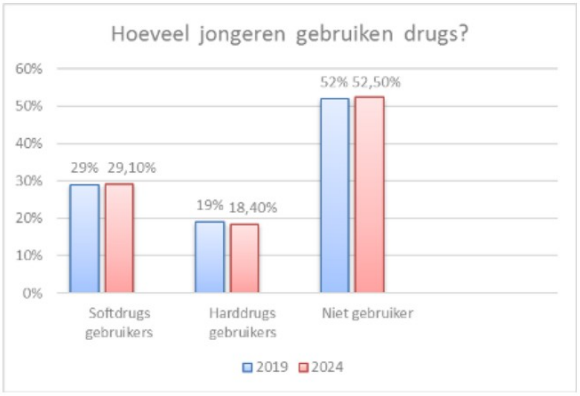
Het alcoholgebruik

Dit onderzoek werpt licht op het alcohol- en drugsgebruik in de gemeente Staphorst. Het is echter belangrijk om dit onderzoek te beschouwen als een verkennende studie van beperkte omvang. De betekenis van de cijfers met betrekking tot alcoholgebruik is nog niet volledig duidelijk. Er is geen duidelijke vergelijking gemaakt met andere dorpen, noch is er een beeld gevormd van hoe deze cijfers zich verhouden tot het landelijk gemiddelde. Volgens de theorie wordt het drinken van 6 glazen alcohol per gelegenheid (binge drinken) als schadelijk beschouwd. Het lijkt echter genormaliseerd te zijn in dit gebied, maar het is onbekend of dit fenomeen specifiek is voor deze gemeente of ook voorkomt in andere dorpen, en of het significant hoger is dan het landelijk gemiddelde. Dit blijft een vraag die in de toekomst nader onderzocht moet worden om hier context aan te geven.

Hoofdstuk 12 Advies

In 2019 heeft GGD IJsselland een onderzoek uitgevoerd naar het drugsgebruik onder jongeren van 16 tot en met 24 jaar. Uit dit onderzoek kwamen verschillende bevindingen naar voren, zoals eerder genoemd. Hoewel het drugsgebruik minimaal was, werd er destijds toch een advies opgesteld om de gemeente te helpen het gebruik verder te verminderen. In dat jaar formuleerde de GGD IJsselland een advies met drie belangrijke punten:

1. Maak het onderwerp drugsgebruik bespreekbaar en probeer het stigma eromheen te verminderen.
2. Ontwikkel een meerjarenbeleidsplan gericht op gedrags- en cultuurverandering.
3. Betrek de samenleving en pak het onderwerp gezamenlijk aan door te netwerken en samen te werken.

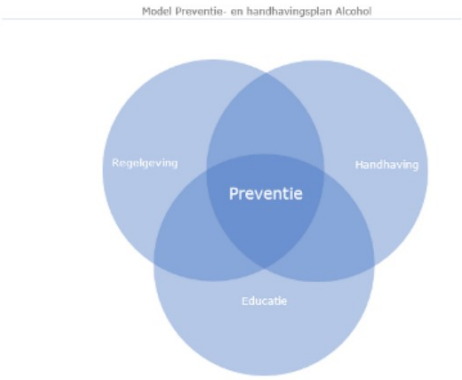
Nu, vijf jaar later, blijkt uit dit onderzoek dat het percentage drugsgebruik vrijwel gelijk is gebleven. Het gebruik onder jongeren blijft minimaal en ligt nog steeds onder het landelijk gemiddelde (CBS,2023). Dit roept echter de vraag op welk beleid in deze periode is gevoerd en in hoeverre dit beleid effectief is geweest, aangezien er geen merkbare verandering in het drugsgebruik is opgetreden. Het is daarom raadzaam een vervolgonderzoek uit te voeren naar het huidige beleid met betrekking tot alcohol- en drugsgebruik en te onderzoeken welke mogelijke verbeteringen doorgevoerd kunnen worden. Dit vervolgonderzoek kan inzicht geven in de effectiviteit van de genomen maatregelen en aanbevelingen doen voor verdere optimalisatie van het beleid.

Wanneer het beleid eenmaal is geëvalueerd, zal er een duidelijker beeld ontstaan, waardoor beoordeeld kan worden hoe effectief het beleid is, of hoe dit indien nodig aangepast kan worden. Uit het onderzoek zijn echter al enkele adviespunten naar voren gekomen die in de toekomst mogelijk kunnen worden gebruikt:

- De gemeente Staphorst staat bekend om zijn hechte gemeenschap, wat een sterke basis vormt voor gemeenschapsbetrokkenheid. Het toepassen van een bottom-up benadering kan hierbij zeer effectief zijn. Wanneer een onderwerp zoals alcohol en drugsgebruik op de agenda wordt gezet en bespreekbaar wordt gemaakt, zijn inwoners vaak eerder geneigd om actie te ondernemen. Ervaringsverhalen van lokale bekenden kunnen hierbij een indruk achterlaten en meer impact hebben dan bijvoorbeeld een informatieavond georganiseerd door externe organisaties, wat meer een top-down aanpak vertegenwoordigt. Door deze lokale verhalen en ervaringen te delen, kan de gemeenschap beter geïnformeerd worden en kunnen er constructieve discussies ontstaan over hoe drugsgebruik binnen de gemeente kan worden aangepakt en voorkomen.

- Het advies is om te kijken naar manieren waarop je het onderwerp alcohol onder de aandacht brengt om de gevaren voor ouders iets te verduidelijken. Denk bijvoorbeeld aan de Moedige Moeders. Door ervaringsverhalen van ouders die te maken hebben gehad met alcoholmisbruik in hun gezin te delen, kunnen andere ouders beter begrijpen welke risico's er zijn en hoe zij kunnen handelen om hun kinderen te beschermen. Deze persoonlijke benadering zal waarschijnlijk meer impact hebben dan formele voorlichtingsbijeenkomsten.

- Een model wat in de toekomst eventueel kan helpen bij een beleidsvisie of een preventie- en handhavingsplan is het preventiemodel van Reynolds (2003)(Trimbos-instituut,2024). Het model richt zich op het voorkomen van risicovolgedrag en bevordert het gezond gedrag door middel van verschillende interventies en methoden. Het model is speciaal ontworpen om het alcohol- en drugsgebruik te verminderen. Dit model is gebaseerd op de systeemtheorie van Holder (1998). Het Preventiemodel toont aan dat alcoholvermindering niet alleen op het individu gericht kan worden. Alcoholgebruik is namelijk het resultaat van een combinatie van factoren: de persoon, de sociale omgeving en het beleid. Samen bepalen deze factoren de keuzes van een gebruiker (Holder, 1998).

Figuur 1: Preventiemodel Reynolds (2003)

Het preventiemodel omvat drie belangrijke pijlers voor beleid:
  - Educatie
  - Regelgeving
  - Handhaving

Hoewel de pijlers deels op zichzelf staan, overlappen ze elkaar ook en versterken ze gezamenlijk de effectiviteit van het beleid. De meest effectieve strategieën richten zich op het veranderen van de fysieke en sociale omgeving van mensen die drinken. Locaties waar alcohol beschikbaar is, evenals ouders en scholen, hebben allemaal een grote invloed op het drinkgedrag van jongeren. Hoewel de pijlers deels op zichzelf staan, overlappen ze elkaar ook en versterken ze gezamenlijk de effectiviteit van het beleid. Verschillende gemeenten gebruiken dit model als uitgangspunt voor hun beleidsvisie of Preventie- en Handhavingsplan.

Hoofdstuk 13 Bijlagen

13.1 Vragenlijst enquête

Overzicht

1. Drank en drugs
2. Wat is je leeftijd?
3. Wat is je geslacht?
4. Heb je wel eens alcohol gedronken?
5. Waar drink je meestal alcohol?
6. Waar koop je meestal alcohol?
7. Hoeveel dagen drink je gemiddeld per week alcohol?
8. Hoeveel glazen drink je gemiddeld per gelegenheid?
   - 8.1 Bier
   - 8.2 Wijn
   - 8.3 Zelfgemaakte mix met sterke drank
   - 8.4 Shotjes
   - 8.5 Kant en klaar gemixt drank in flesje of blikje (275 ml)
9. Ben je ooit na meer dan twee glazen alcohol op gaan rijden? (auto, scooter etc)
10. Hoe vind je het als je minstens 1 keer per week minimaal 6 glazen alcohol per keer drinkt of zou drinken?
    - 10.1 Normaal
    - 10.2 Gezellig
    - 10.3 Ontspannend
    - 10.4 Gevaarlijk
    - 10.5 Ongezond
11. Wanneer vind je dat iemand een drankprobleem heeft?
12. Mag je van jouw ouders/ verzorgers alcohol drinken?
13. Heb je met jouw ouders/ verzorgers afgesproken om geen alcohol te drinken tot een bepaalde leeftijd?
14. Heb je met jouw ouders/verzorgers afgesproken hoeveel glazen alcohol je maximaal mag drinken?
15. Heb je wel eens soft of harddrugs gebruikt? Denk aan wiet, hasj, 3mmc, paddo's, speed, cocaïne, MDMA, XTC, GHB of bijvoorbeeld ketamine
16. Hoe vaak gebruik je softdrugs?
17. Hoe kom je aan softdrugs?
18. Hoe vaak gebruik je harddrugs?
19. Hoe kom jij of mensen die je kent aan harddrugs?
20. Hoe oud was je toen je voor het eerst drugs gebruikte?
21. Wat voor soort drugs heb je gebruikt of gebruik je?
22. Waar gebruik je drugs?
23. Heb je ooit auto gereden nadat je drugs hebt gebruik?
24. Is het makkelijk om aan drugs te komen in de gemeente Staphorst?
25. Heeft iemand in de gemeente Staphorst jou ooit gevraagd of je drugs wilt kopen?
26. Ken je mensen in je directe omgeving die drugs gebruiken?
27. Praat je met jouw ouders over drugsgebruik?
28. Welke drugs is volgens jou het populairst in de gemeente Staphorst?
29. Ga je wel eens naar een keet?
30. Zijn er in de keet afspraken over het gebruik van drank en drugs? Zo ja, welke? Bijvoorbeeld dat er altijd iemand nuchter blijft.
31. Vind je dat er op scholen genoeg voorlichting wordt gegeven over de gevaren van alchohol en drugs?
32. Bedankt voor je deelname aan dit onderzoek. Wil je nog iets kwijt over deze onderwerpen wat nog niet aan de orde is geweest?

13.2 Interview vragen

13.2.1 Jongerenwerker kerk en oud directeur basisschool

- Hoe zie je de rol van de kerk in het aanpakken van drank- en drugsgebruik onder jongeren?
- Welke signalen of trends zie je met betrekking tot drank- en drugsgebruik onder de jeugd in onze gemeenschap?
- Zijn er bepaalde groepen of leeftijdscategorieën waarbij u vaker problematisch alcohol- of drugsgebruik opmerkt?

- Hoe gaat de kerk om met jongeren die kampen met problematisch drank- en drugsgebruik?
- Zijn er programma's of initiatieven binnen de kerk die gericht zijn op het voorkomen of behandelen van drank- en druggerelateerde problemen bij jongeren?
- Hoe benader je jongeren die mogelijk betrokken zijn bij drank- en drugsgebruik, en hoe bied je hen ondersteuning?
- Is er al een samenwerking tussen de kerk en externe instanties zoals scholen, ouders of hulpverleningsorganisaties om drank- en drugsgebruik onder jongeren aan te pakken?
- Welke uitdagingen ervaart de kerk bij het bespreken of aanpakken van drank- en druggerelateerde kwesties met jongeren?

- Wat vindt u een normale leeftijd om te beginnen met alcohol?
  Waarom?
- Maakt u zich wel eens zorgen over het alcoholgebruik van uw kind
- Heeft u wel eens vragen over alcohol of gebruik
- Wat voor rol zou de gemeente moeten hebben in de aanpak van alcohol gebruik
- Heb je het gevoel dat de gemeenschap voldoende doet om jongeren te beschermen tegen alcohol en drugsgebruik?
- Welke rol speelt ouderlijke toezicht volgens jou bij het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren?
- Zijn er educatieve programma's of initiatieven die uw organisatie onderneemt om jongeren bewust te maken van de gevaren van alcohol- en drugsgebruik?

13.2.2 Interview vragen het sociaal domein

- Hoe lang bent u al in deze functie en in deze gemeente werkzaam? Eventueel functie iets meer toelichten. Vraag naar contextbeschrijving van de gemeente Staphorst. Hoe zou je gemeente Staphorst in het algemeen omschrijven qua kenmerken?

- Wat is het algemene beeld van alcohol en drugsgebruik in de gemeente Staphorst en jongvolwassenen van 16 t/m 24 jaar in het bijzonder? Waarop is dit beeld gebaseerd?

- Indien iemand een duidelijk beeld van het alcohol of drugsgebruik schetst, doorvragen of hij/zij ook zicht heeft op: soort drugs, frequentie van gebruik, wanneer en waar doelgroep gebruikt, hoe doelgroep aan drugs komt en of sprake is van gelijktijdig gebruik van alcohol en drugs.

- Hoe ervaren jullie de samenwerking tussen het sociaal domein en andere instanties zoals de politie bij het aanpakken van problemen met betrekking tot alcohol en drugsgebruik?

- Heeft u zicht op mogelijke risicofactoren in de gemeente staphorst, waardoor jongvolwassenen in de verleiding worden gebracht drugs te gebruiken? Wat zijn mogelijke triggers? Denk daarbij aan verschillende domeinen (bijvoorbeeld gezin, vreinden, school, vrije tijd en cultuur).

- Heeft u de indruk dat durgsgebruik onder jongvolwassenen de afgelopen jaren is toegenomen? Kunt u uw mening toelichten?

- Maakt u zich zorgen over het drugsgebruik in de gemeente staphorst? Waarom wel/niet?

- Welke uitdagingen ziet u bij de aanpak van durgsgebruik?

- Heeft u zelf nog aandachtspunten in reltie tot dit onderwerp die eerder in het gesprek niet aan bos zijn gekomen en u voor het onderzoek wel belangrijk acht?

13.2.3 Vragenlijst horeca/ bedrijven

1. Kennismaking organisatie functie medewerker
2. Herkent u het probleem alcohol en drugs onder jongeren?
3. Hoe ziet u dat in uw werk?
4. Hoe groot vind u het probleem is er een trend waarneembaar? Bijv. dat ze steeds jonger gaan gebruiken/ meer gaan gebruiken?
5. Worden klanten die mogelijk onder invloed zijn van alcohol of drugs geweigerd of aangesproken?
6. Zijn er specifieke momenten of gebeurtenissen waarbij het personeel vaak alcohol- of druggerelateerde problemen opmerkt?
7. Dronken bij aankomst horeca door bijv. keet
8. Heeft u binnen uw horecagelegenheid opgemerkt dat klanten regelmatig overmatig alcohol drinken?
9. Zijn er tekenen waar u op let om mogelijk drugsgebruik bij klanten te herkennen?
10. Heeft u incidenten meegemaakt waarbij klanten onder invloed waren van drugs in uw horecagelegenheid?
11. Zijn er bepaalde groepen of leeftijdscategorieën waarbij u vaker problematisch alcohol- of drugsgebruik opmerkt?
12. Welke stappen onderneemt uw horecagelegenheid als u problematisch alcohol- of drugsgebruik bij klanten opmerkt?
13. Merkt u een toename van het gebruik van bepaalde drugs binnen uw horecagelegenheid?
14. Zijn medewerkers opgeleid om het overmatig alcohol en drugsgebruik te identificeren. En weten de medewerkers hoe ze hierop moeten handelen.

13.3 Actorenanalyse

In de actorenanalyse worden de belangrijkste spelers geïdentificeerd die een relevante rol spelen in het onderwerp van alcohol- en drugsgebruik onder de jeugd. Deze analyse biedt inzicht in de specifieke rol van elke actor, hun belang bij het oplossen van het mogelijke probleem, de mate van macht die ze hebben en hun relatie met het onderwerp. Door deze aspecten te analyseren, krijgen we een beter begrip van wie er betrokken zijn en hoe ze kunnen bijdragen aan het vinden van oplossingen voor het eventuele probleem van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.

Actoren	*Rol en belang*	*Mate van belang om op te lossen*	*Macht*	*Relaties en interacties*
Ouders	Opvoeding en zorg	Groot	Gemiddeld	Kunnen maatregelen nemen om jongeren in toom te houden
Familie	Voorbeeld functie en sociale omgeving	Groot	Gemiddeld	Voorbeeld functie voor de jongeren.
De jongeren	De groep die wordt onderzocht.	Klein	Gemiddeld	Onderlinge invloed, groepsdruk, invloed op peers
Buurtbewoners	Belang veilige leefomgeving	Gemiddeld	Laag	Sociale controle, sociale steun
Lokale overheid	Beleidsvorming	Groot	Hoog	Samenwerking met lokale organisaties, financiering.
Onderwijsinstellingen	Voorlichtingen	Gemiddeld	Gemiddeld	Samenwerking met ouders, preventieprogramma's
Politie	Handhaving	Groot	Hoog	Toezicht, handhaving van wetten en regelgeving
Maatschappelijke organisaties	Ondersteuning	Gemiddeld	Laag	Hulpverlening, preventie, ondersteuning, voorlichting en behandelingen.
Horeca	Verkoop van alcohol	Klein	Gemiddeld	Beperking door wetgeving, naleving van leeftijdsgrenzen.
Sportclubs	Verkoop alcohol	Gemiddeld	Gemiddeld	Beperking door wetgeving, naleving van leeftijdsgrenzen.

Hoofdstuk 14 Literatuurlijst

Berghuis, A. C., Bunt, H. G. V. D., Nelen, J. M., Niemeijer, E., Passchier, I., Voorst, P. J. J. V., Klein-Meijer, M. A. V., Stokkom, B. A. M. V., & Veer, P. B. A. T. (Eds.). (2000). 100 Jeugdgeweld. Justitiële verkenningen. In Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Wetenschappelijk Onderzoek- En Documentatiecentrum (Vol. 26).

Cijfers over alcoholgebruik | Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). https://www.nji.nl/cijfers/alcoholgebruik

DE LA SABLONIÈRE, M. (1968). *Het levenspatroon van een creatief-traditionele gemeenschap* (tweede druk). https://www.jstor.org/stable/27860936

De Jong, J,D. & van Gemert, F. (2010) Een studie naar het concept groepsdruk. (Reeks Criminologie; NR 6). VU criminologie. https://research.vu.nl/ws/portalfiles/portal/2715526/Rapport+groepsdwang.pdf

Ecorys. (2024, 2 april). *Effectiviteit van de aanpak van ondermijnende criminaliteit lastig te meten | Ecory's*. https://www.ecorys.com/nl/case-studies/effectiveness-of-tackling-undermining-crime-difficult-to-measure/

GGD IJsseland. (2019). Het verkennend onderzoek naar drugsgebruik, risicofactoren en aangrijpingspunten voor interventies bij jongvolwassenen in Staphorst. In www.ggdijsselland.nl (G20.000035).

Gemeente Staphorst. (2024, 6 februari). *Integraal veiligheidsplan*. https://www.staphorst.nl/integraal-veiligheidsplan

Gemeente Dordrecht. (z.d.). *Aanpak Tegengaan alcoholgebruik door jongeren*. file://staphorst.nl/dfs/users/r.hulzebosch/Downloads/discussienotitie%20Aanpak%20tegengaan%20alcoholgebruik%20jongeren,%20document%20naam%20in%20oude%20RIS_%20grac.2007bz455%20(1).pdf

Jannink, L. (2017). *HOE EERLIJK DURF JIJ TE ZIJN?: Invloed van methodes van bevraging op sociale wenselijkheid in een vragenlijst*. ***https://essay.utwente.nl/72333/1/Jannink_MA_BMS.pdf***

Kuiken, E. (2017). *Zakje cocaïne voor burgemeester Segers van Staphorst*. https://www.rtvoost.nl/nieuws/280842/jongerenraad-staphorst-overhandigt-zakje-cocaine-aan-burgemeester

Laatste nieuws. (z.d.). https://www.stap.nl/nl/nieuws/laatste-nieuws.html/3454/7779/overmatig-alcoholgebruik-bij-plattelandsjongeren-normaal

Marcucci, A. (2023, 26 juni). *Wat is Binge Drinken? Gevaren + Risico's uitgelegd.* Afkickkliniekwijzer.nl. https://www.afkickkliniekwijzer.nl/binge-drinken/#:~:text=Binge%20drinking%20is%20inderdaad%20zeer,verhoogde%20bloeddruk%20op%20oudere%20leeftijd.%206594.pdf?sequence=2&isAllowed=y#page=36

Paternotte, M., & Prooij, F. (2019). *Doelgroeponderzoek plattelandsjongeren: Kwalitatief onderzoek naar alcoholgebruik onder plattelandsjongeren*. https://open.overheid.nl/documenten/ronl-3ae3df43-72ca-40cb-ab2e-6c74081c301f/pdf

Paternotte, M., & Prooij, F. (2019). *Doelgroeponderzoek plattelandsjongeren: Kwalitatief onderzoek naar alcoholgebruik onder plattelandsjongeren*. https://open.overheid.nl/documenten/ronl-3ae3df43-72ca-40cb-ab2e-6c74081c301f/pdf

Quint, G (2000). *1 00 Jeugdgeweld (*0167-5850). Uitgeversverbond groep vaktijdschriften. Geraadpleegd op 16 april 2024. https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/659/jv0001-volledige-tekst_tcm28-76594.pdf?sequence=2&isAllowed=y#page=36

Sannen, A., Woudstra, S., Van Den Bos, A., Van Hasselt, N., Schulten, I., Verdurmen, J., STIVORO, & Trimbos-instituut. (2012). Uitgaan en opvoeding. In *Roken, drinken, blowen & Opvoeding. Hoe pak jij dat aan?* STIVORO. https://www.trimbos.nl/wp-content/uploads/sites/31/2021/09/pfg91312-uitgaan-en-opvoeding.pdf

Trimbos-instituut. (2024, 24 januari). *Preventie en Handhavingsplan alcohol*. https://www.trimbos.nl/kennis/alcohol/toezicht-en-handhaving-alcoholwet-gemeenten/preventie-en-handhavingsplanalcohol/#:~:text=Het%20P%26H%2Dplan%20biedt%20gemeenten,schade%2C%20met%20name%20onder%20jongeren.

Trimbos-instituut. (2024a, januari 9). *Stoornissen in het gebruik van alcohol volgens de dsm 5 (V)*. https://www.trimbos.nl/kennis/alcohol/alcohol-en-mentale-gezondheid/stoornissen-in-het-gebruik-van-alcohol-volgens-de-dsm-5-v/

Tielen, G. E. M. (2011). *Alcoholgebruik onder jongeren: Nota van bevindingen Enschede*. file://staphorst.nl/dfs/users/r.hulzebosch/Downloads/Onderzoek-Alchoholgebruik-onder-jongeren-Enschede.pdf

Van Der Aa, R. K. M. A. C. R. M. T. &. (2023, 19 april). *7. Alcoholgebruik*. Centraal Bureau Voor de Statistiek. https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/on--gezonde-leefstijl-2022-opvattingen-motieven-en-gedragingen/7-alcoholgebruik

Vlaams expertisecentrum alcohol en andere drugs. (2016b). Dossier Alcohol. P. Van Deun. Geraadpleegd op 20 februari 2024, van https://www.vad.be/assets/dossier-alcohol

Wat is alcohol? - Jellinek. (2020, 26 februari). Jellinek. https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-alcohol/

Wat is binge drinken? - Jellinek. (2024, 24 januari). Jellinek. https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-binge-drinken/